

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
dr. Franciscy Lajos.
Társ szerkesztő:
dr. Kaszala János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.
Hirdetések árai: Egy háromhasábos petitsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény. Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fl.

Jogi zavarcsinálás.

A végrehajtási novella csak nem szűnik meg botránkyó lenni és pedig nem csak a pénzsóvár, uzsora kamattal dolgozó, vagy ilyenre számító hitelezők szemében, hanem még egyes jogászok körében sem.

Alig van törvényünk, melynek szövege világosabb volna, mint éppen ezé a novelláé s mégis tömérdek sokat vitatkoznak felette a jogtudományos irodalom művelői. Ezek a vitatkozások sok esetben csak arra lehetnek jók, hogy a novellát tanulmányozó bíróságok felfogását megzavarják, egy egységes bírói álláspontnak a kialakulását gátolják, vagy legalább nehezítsék.

Igy például teljesen érthetetlen és igazán helytelen dolog, ha a jogi szaklapokban hosszú cikkekben magyarázzák azt, hogy miképp kell értelmezni a novellának a *végrehajtási költségekre* vonatkozó 4-ik paragrafusát. Ez a § ugyanis kimondja, hogy az olyan végrehajtásnál, amely a járulékok nélkül 100 K.-t meg nem haladó pénzüsszeg behajtására irányul, a végrehajtást szenvedő meg nem terhelhető oly költséggel, amelyet bármely végrehajtási cselekménynél a végrehajtató közbenjárása okozott.

A törvény ezen szövegéből kétségtelenül megállapítható, hogy a 100 koronán aluli követeléseknél nem lehet a végrehajtást szenvedő félre egyetlen egy fillért sem hártani azokból a költségekből, melyek a végrehajtási eljárás *bármely* cselekvényénél a végrehajtató közbenjárása folytán felmerülnek.

Ezzel a világos, a törvény szövegéből a legtermészetesebb következtetéssel eredő felfogással szemben, teljesen szüktelenül feszegetik azt a kérdést, vajjon az ilyen (100 koronán aluli) végrehajtások eseteiben a végrehajtási *kérvény* költsége megállapítható-e a végrehajtást szenvedő terhére?

A kik semmiképp sem bírják elviselni azt a gondolatot, hogy ez a novella éppen azért alkottatott meg, hogy a szegényebb néposztályok a régi végrehajtási törvénnyel együtt járó visszaélésektől megszabadíttassanak, könnyebbülést nyerjenek, azok a novella szóban forgó szakaszát is a kis emberek anyagi érdekei ellen irányuló élel magyarázzák. Különbséget téve a végrehajtási *eljárás* és a végrehajtási *cselekmény* között, a végrehajtási kérvényt nem tekintik a végrehajtási cselekményhez tartozónak, s így azután arra a következtetésre jutnak, hogy a *kérvény* költsége a 100 koronán aluli tar-

tozásoknál is a végrehajtást szenvedő félterhére törvénytörvényesen megállapítható.

Ennek a subtilis megkülönböztetésnek és az azon alapuló okoskodásnak abszolúte semmi alapja, egy hajszálnyi joggyökere sincs. A végrehajtási eljárás, melyet a novella sok vonatkozásban ujonnan szabályoz, a cselekmények egész sorából áll. Ezen cselekmények egyike a végrehajtási kérvény is. Ha most már a törvény azt mondja, hogy oly esetekben, amikor 100 koronán aluli összegeknek behajtásáról van szó, mindazon költségek, melyek bármely végrehajtási cselekvényénél a végrehajtató közbenjárása folytán felmerülnek, a végrehajtást szenvedőt nem terhelhetik: akkor ezzel világosan ki van mondva az is, hogy a *kérvény* költségével sem szabad ilyen esetben a végrehajtást szenvedő felet megterhelni.

Megerősíti a novella 4-ik szakaszának ezt a magyarázatát az alap-végrehajtási törvény 27-ik §-a is, mely a kérvényköltséget a végrehajtási költségek közé számítja. Ettől a felfogástól a novella el nem tér, mert ha eltérne, ezt határozottan és világosan ki kellene fejeznie. Ámde nem fejezi ki sehol sem, sőt ellenkezőleg még szabatosabban és nyomatékosabban fejezi ki a novella ezt a felfogást azzal, hogy bármely végrehajtási cselekményről be-

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Miramare.

Irta: Prohászka Ottokár.

Mióta először rám nézett végtelen, kék szemével a tenger, azóta megigézett s fogva tart. Nézem s szeretem én is.

Ó be szép a tenger, végtelen kéksége lágyan átfoly a láthatáron a halványkék égbe; peremén barna, sárga fehér vitorlák rengnek mint szét-szórt virágszirmok a csendes tó tükrén. Nem haladnak, hanem ringnak; jól érzik magukat az ég s a tenger, e két hű kebel ölelésében. Mindkettő hű, a hűség, a kékség színébe öltözve. Az égbolt tüzet s életet sugárzik; az életről lesz termékeny a tenger, miután az ég tüzét elnyelte s azáltal enyhítette; a tenger viszont hűs s lágy fuvalmat lehel az izzó, magas égre.

Tűz és víz, látszólag ellentét; tulajdonképpen pedig a legmélyebb összhang; két hatalom, melynek küzködő chaoszából emelkedik ki a világ, hogy egyensúlyukban kifejlessze szépségét. E két végtelen, kék mezőben szemléljük az Isten „örök s hű gondolatait”. Tűz izzik minden virágban s víz foly ereikben; tűz hinti be aranyporral a

napsugaras levegőt s víz vet könnyű, átlátszó selyemfátyolt a gesztenyés s olajfás lejtők festői körvonalaiba.

Mikor szél fúj a tenger felől s hullám hullámra gördül, úgy tetszik, mintha millió kigyó siklanék s gyűrűzenék felénk, melyek csak a part homokján öltik föl tajtékzó taréjukat. Ilyenkor hűz, vonz magához e bűbajos elem s mi engedünk vonzalmának; mint puha, perza szőnyegen ereszkedünk hullámaiba s midőn az anyaföld elvész lábaink alatt, akkor az Óceánnak pehelynél lágyabb, bársonynál puhább hullámai fognak föl s ölelnek át; nem visznek el magukat, hanem emelnek, felemelnek, hogy belássuk a környéket, azután ismét lehúznak a mélybe s nem látunk már mást, mint hullámvölgyet s eget.

Az élet tengerén is így van; ha magasán állunk, többnyire a földet nézzük, ha pedig a mélybe szállunk, akkor az égre tekintünk.

Szép, szép a tenger, a legfölségesebb szépség. Szép, mert egy darab földbeszakadt égbolt. Az Isten átka nem érte, mert nem volt az ember hazája; azért szépség is érintetlen s bája homálytalan. Hullámai tisztátlant meg nem tűrnek s kidobják ismét a mētelyes földre; nincs bennük tespedés, könnyen megindulnak; engedelmességek a szélnek, mely a szellem képe. Maguk meg

nem rothadnak, mert a kesernyés sötét, a bölcsesség savát szomjazzák s élvezik.

A tenger a termékenység, a fejlődés bölcsője; fölötté lebegett „kezdetben” az Isten lelke. A legnagyobb erő rejlik cseppjeiben, a gőz, az ember trónjának első zászlósa. Hullámaiban a zsoltáros az Isten dicséretének majd lágyan zsongó énekét, majd dörgő hozsannáját hallja. A tenger a legfogékonyabb az ég benyomásaira; tőle veszi színét s vidám, nyílt tekintetét. Az igazi bölcseséget is jelzi, mert gyöngyeit s kincseit a mélységben rejtegeti; mélységét nem tárja ki senkinek; vásárt, zajt, utcát, mohot nem ismer; elég magamagának.

Őszi rózsá.

Virágkép.

— Rajzolta: Adieu. —

— Őszi rózsá vagyok, élek a sárguló lomb és a fonnnyadó pázsit hulló díszje között. A bágyadó napsugár nem kacérkodik velem, de szeret és ölelget, mint az előregedett szülő a családi hajlékban visszamaradt, utolsó gyermeket.

— A mikor a langyos kikelet első lehelete kibontotta a rügyet és pajkosan legyezgette az ibolya tarka kis fejét, én még édes álmodtam anyám kebelén.

szél, a mely kifejezéssel kizáratik a megkülönböztetésnek lehetősége az egyes végrehajtási cselekmények között.

A végrehajtási kérvényt tehát igenis bele kell foglalni a végrehajtási cselekmények sorába, mert a kérvény a végrehajtási cselekmények jellegével bír.

Az is kézzelfogható, hogy a végrehajtási kérvényt egy olyan cselekménynek kell tartani, melyet a végrehajtató *közbenjárása* okozott. Ennél a pontnál ismét inkább mulatságos tréfálódásra, mint komoly megfontolásra érdemes a *közbenjárás* szónak értelmezése. Azt mondják, hogy a közbenjárásnak lényeges feltétele az, hogy legyen egy eljárás, a melynek folyamatába azután beékelődik a közbenjárás. A míg tehát eljárás nincs, addig közbenjárásról szó sem lehet.

Minthogy pedig a végrehajtási kérvény benyújtása előtt eljárás nincs, mert hiszen a végrehajtási eljárást éppen a kérvény *indítja* meg, ennél fogva a kérvény nem lehet olyan cselekmény, melyet végrehajtató közbenjárása okozott.

Ki nem veszi észre ebben az egész okoskodásban a szórágást, a szándékos és célzatos szórászhasonlatot? A közbenjárás a magyar nyelv helyes fogalma szerint nem tételez fel egy eljárást, melybe mintegy beékelődik egy másik eljárás, a melyből azután közbenjárás lesz, hanem csak két részt, két felet tételez fel, a melyek között a közbenjáró valamelyes viszonyt létesít, vagy létesíteni akar. A végrehajtásnál az egyik fél az adós, a másik a bíróság, a végrehajtató ezeket a feleket jogi viszonyba hozza egymással, tehát közbenjár. Később azután ez a viszony megváltozik, a mennyiben a bíróságból lesz közbenjáró az adós és a hitelező között.

Láthatjuk ebből, hogy minő törekvések vannak folyamatban a novella jogi meghatározásainak összehangolására. S ez nem ok nélkül történik. A kérvényi költ-

séget például azért szeretnék az adósok nyakába varrni, hogy a kis összegű adósságok behajtásánál is az ügyvédeknek kereset biztosítottassék.

Hasonló célokból mennyi csűrös csavarásnak lesz még az új novella kitéve!

Követésre méltó példa. A kongrua rendezése után a lelkeskedő papság egyik nagy gondja és fontos létezője a *nyugdíj-ügy* rendezése. Eger nagy nevű bitoros érseke áthatva ennek az életbe oly mélyen belevágó ügynek fontosságától, 80-ik születés napja alkalmából *százhuszonezer koronát* adományozott egyházmegyéje papjainak nyugdíjalapjára. Ez a fejedelmi adomány nem is az első azon tekintélyes összegek sorában, melyekkel a papjairól nagylelkűen gondoskodó főpásztor az egeri papi nyugdíj-alapot gyarapította. Csak ily módon lehet az egyházmegyei nyugdíj-alapoknál *rövid idő* alatt elérni azt, hogy az évi nyugdíj összeg a tényleges szükségnek megfelelő magasságig emelkedjék. Ha kizárólag, vagy nagy részben csak a befizetők járulékaiból alkottatik meg a nyugdíj-alap, akkor vagy az évi hozzájárulás százalékos arányának kell hirtelen magasra emelkednie, vagy pedig sokáig kell várni, hogy az alap tőkeereje a szükségnek megfelelő nyugdíj összegeket fizethesse. Azért van az, hogy a protestánsoknál a nyugdíj alapok megalkotására igénybe vették az államsegélyt, melynek egy részét egyenesen erre a célra fordították. A katolikusoknál az államsegély kizárólag a kongruára fordítottatik, a nyugdíj alapokat itt e szerint a tagok évi járulékaiból, egyes e célra tett alapítványokból és újabb adományokból kellett létesíteni. Az ezen alapokból folyósított nyugdíj összegek azonban (a legtöbb egyházmegyében 1200—1400 korona) ma már a rettenetesen megrágtatott életviszonyok között nem csak nem elégségesek, hanem melyen alatta maradnak még az egészen szerény életszükségleteknek is. Gyarapítani kell tehát, még pedig jelentékeny mérvben az alapokat. A hol most már ennek a gyarapításnak csak a tagok járulékaiból kell történnie, ott a tagok egy részének olyan megterhelése, mely felülmúlja jövedelmük arányát, el nem kerülhet. Azért kell nagy fontosságot tulajdonítanunk Samassa bitoros érsek példájának, a ki az egyházmegyei nyugdíj-alapok gyarapításának gyors, könnyű és aránytalan megterhelést kizáró módját választotta és végre is hajtotta.

A vérző seb.

Az a seb, melyet a darabont-önkény a múlt évi dec. 19-iki tisztújítás alatt a jogon, igazságon és Nyitramegye politikai becsületén ütött, nem hegedt be, hanem vérzik folyvást és így nyílt sebé a vármegye közéletének.

Steiner Gyulának a főjegyzői székéből való kibuktatása páratlan gonosz tett volt, melyhez hasonlóra a különben mindenre kész darabont ivadékok az egy Nyitramegyét kivéve sehol az országban vetemedni nem mertek.

Markhot Gyulának a fejébe került ez a brutalitás, s ezzel a volt főispán megkapta a megérdemelt büntetést, ámár még többet is érdemelt volna, de a megsértett jog, a megtiport igazság és a meggyalázott politikai becsület *elégítelt* még ezideig nem kapott.

Pedig, hogy itt az elégtételadás elmulasztatlan erkölcsi és politikai kötelesség, azt megérezte és nyíltan ki is jelentette maga gróf Andrássy Gyula belügyminiszter is, a ki ismételt ízben adott kifejezést egyfelől rosszaságának a volt főjegyző kibuktatása felett, másrésztől azon nézetének, hogy Steiner Gyulának a rehabilitálása, a *vármegyéhez* való visszahozatala jogos érdek, mely kiélegetést követel.

És ime, már majdnem egy év múlt el a tisztújítás óta s a kenyerétől megfosztott embernek maig sincs állása. Markhot elment, helyébe pedig azért jött gróf Vilczek Frigyes, hogy új, a jelenlegi kormány irányával kongruens irányt szabjon meg és kövessen. Azért jött az új főispán, hogy a Markhot által ütött sebeket gyógyító kézzel behegessze, a végig üldözött ellenzékét megnyugtassa, a jogot és az igazságot a vármegyében egyenlő mértékkel mérje s mindezen feladatok sikeres megoldása által a vármegye békéjét helyreállítsa.

Am az ellenzéknek legfájóbb sebé a még mindig el nem intézett Steiner-ügy. Ha cukorból volna az egész szervezetünk, mézes kalácsból a szívünk, akkor is követelnünk kellene, hogy ez az ügy végre elintéztessék. A lágyságot, a jóságot, a békeszeretetet nem szabad összezavarni a könnyelmű és önző engedékenységgel, sem a férfiatlan gyávasággal.

A kik lemondanak arról, hogy a megsértett jog- és igazságnak elégtételt szerezzenek, azok vagy cinikus emberek, a kiket semminő nemes eszme lelkesíteni nem képes; vagy határtalanul önzők, a kik a küzdelemről saját kényelmök és előnyük miatt mondanak le; vagy gyávák, a kik az élet nagy és igazi értékeiért harcba szállni

— A mikor kibimbózott a fák és a virágok anyaméhe és zsongni kezdett az erdő és mező csúszó, röpködő népének nagy tábora, én még a némaság csendjében lappangtam észrevétlenül.

— Kinyílt a bimbók száz színű virága, zöld lombruhát öltött magára a bércek büszke leánya, a feléledt erdő. Kiszendült a vetés, szőnyeg díszszel takaródzott be a rétek síkja, széthúzódott az ég sátorának kárpitja s a szabaddá lett boltzatról ragyogón sugárzott le az ég tükre, lantos madár szálldogált a lombos ágakon, a tűzsugáros légben, a rétek, a mezők zöld bársonya felett: s én még mit sem tudtam erről a pezsgő, örömteljes eletről.

— Marokra hullt az érett gabona arany kalásza, dal töltötte be az est csendes birodalmát, megnépesedett a csobogó csermely fűzes tájéka, szerelmes párok jártak-keltek borongó árnyai közt a képzelet keltő holdvilágos éjeken: s én erről a boldogságról álomszerű sejtelemmel sem bírtam.

— Garmadára gyűlt az áldás a szerűkőn, a magtárak csupasz falai között, rázták a kertek fainak lombsátorát, lehullt a szebbnél-szebb gyümölcs, kivándorolt a nép a szőlőhegyekre, feltépte a szőlővesszők sásos kötőit, levagdalta a méz édes gerezdéket, megteltek a kocsikra rakott

nagy hordók s én még mindig aludtam, de már csökolgatott, ébresztgetett élethajalomnak derengő sugara.

— Felébredtem. Mily változás körülöttem! Mikor tavaly a dermesztő fagnak első leheletétől elaludtam, álomképen egy kihalt világ vonult el szemem előtt. Az álom valóság volt. Az a világ, a melyben én utolsó napjaimat éltem le, egy kihalt, az élettelen siri csendjébe rejtőzött, szomorú világ volt.

— Délszak madara rég elköltözködött, a mely és titkos erdőmagány csevegő-daloló serege elhallgatott, a lombjaiktól megfosztott fák feketén meredtek az égnek, a száraz avarban sustorgó gyök mélyen befúrta magát mohos takarója alá, hegy, völgy, bérc és mező elnéptelenedett, az életnek még fenmaradt, pusztuló romjai között örülten száguldozott a zord szelek féktelen paripája.

— Most ébredésem rózsás hajnalán, még népes a kert, élénk a hegy, hangos a bérc, zajos a mező. Késő reggelen, mikor már magasan áll a fényes égbolt trónusán a nap, kora délután, mikor még messze van az alkonypr, vidám emberek sétálnak a megsepart kerti utakon. Olyan jól esik nekik a hosszú álomra készülő, búcsúzkodó természet ölen eltölteni egy-két örömteljes órát.

— Olyanok ők, mint a gyermekek, a kiktől új, ismeretlen hazába távozik a szülő, a ki a bizonytalan tájak oceanjaira nem viheti magával gyermekét. Minél gyorsabban közeleg a távozás perce, annál bensőbben érzik szegények a szülői kebel melegét...

— A hegyek, dombok lankás oldalain, a bércek verőfényes ormain vadászok úzik a vadat. Lábuk alatt megsüpped a puha talaj, utakon a szétvált ágakról sűrűn hull a sárguló levél, víg lármájuk és lövéseik zajától visszhangzik a táj. A nap melegen süt, a szemhatár gyönyörű tiszta, a kelepcebe szorult vad a mulató Nimródok nagy öröme gyanutlanul iramlak a csillogó puska-csővek elé.

— A kétszer kaszált réten fűtűrészve legelteti csendes nyáját a pásztor. Az őszi lég-kód-fátyolában úszó mezőkön lassan forog a kurjongató szántó. Miért sietne! Nem tavaszi munka ez, hanem őszi vetés, melyre türelemmel várakozik az anyaföld méhe...

— Ilyen környezetben élek én, s kérdem nyájas olvasó, hogy hogyan érzem magam? Tudok-e örülni az életnek én, a ki nem láttam a virágzást, nem élveztem az érlelő nyár melegét, fényét, szinpompáját, nem szedhettem ölembe a kora őszi gyümölcseit? Van-e vigasza, van-e meg-

nem mernek, bár szájjal-szóval ezeket az értékeket váltig tudják magasztalni.

A Nyitrai megyei volt Ellenpárt, a jelenlegi Pártszövetség soha sem volt cinikus, soha sem volt önző, soha sem gyáva. Mindig küzdött a jogért, az igazságért, a politikai becsületért. Részt vett ritka hűséggel abban a munkában és harcban, mely a jelenlegi kormány uralmát előkészítette és megszerezte.

Részt akar venni most már abban a munkában is, mely arra van hivatva, hogy a jelenlegi kormány uralmát, helyesebben a jelenlegi kormányzellemet az országban biztosítsa.

Bűn-e az most már, ha mi a harcban kapott sebeinkre gyógyírt keresünk, bűn-e az, ha mi még mindig felemelt kezünkben tartjuk a jog és igazságnak és a politikai becsületnek zászlaját, s azt kívánjuk, hogy ezt a zászlót itt Nyitrai megyében is mindenki megbecsülje, bántani és lábbal taposni senki se merje.

Mi ezt a zászlót el nem ejtjük, visszük azt, ha lehet a béke templomába, visszük, ha kell — a harcmezőre.

Kath. iskoláink sérelmei a községi előirányzatoknál.

Iskoláink védelmében az egyháznak nap-nap után mennyi elfogultság, erőszak és furfangos jogelcsavarításokkal kell megküzdenie, csak az tudja, a ki népoktatásügyünk ügyes-bajos dolgaival naponta foglalkozik. Iskoláink főtartását és fejlesztését neheztlik a községi jegyzők — tisztelet a lelkiismeretes és jóindulatúaknak — ma majdnem lehetetlenné teszik egyes vármegyei törvényhatóságok.

Az 1868. évi 38. t.-c. 25. §-ának 2-ik bekezdése, az ezelőtt fönállott s politikai községek által főtartott kath. iskoláinkat, — milyenek legtöbbje — in statu quo ante hagyta, és mégis nem egy községi jegyző a községi előirányzatok összeállításánál a kath. iskola költségeit még ott is, hol más felekezeti iskola nem volt, csakis a kath. vallású lakosokra róta ki, e terheket tehát rájuk nézve elviselhetlenné tette, nem alkalmazva rájuk sem a fenti törvény kedvezményét, sem a mindenkori vallás és közoktatásügyi miniszterek, jelesen az 1878. évi febr. 17-én 1578. sz. a. rendelet 2-ik pontját, mely világosan elrendeli: a tisztán községi költségen főtartott és a népoktatási törvény 25. §-a értelmében továbbá is felekezeti iskolák elismert iskolák költségeihez, illetőleg az e célból fölvett községi háztartási előirányzat megfelelő szükségleti rovatának fődőzéséhez minden községi lakos és birtokos, ki az 1871. évi XVIII. t.-c. értelmében községi célokra megadóztathatik, kivétel tehát valláskülömbőség nélkül tartozik hozzájárulni, magától értetődően azonban, hogy az esetben, ha az illető községben több felekezeti

nyugvása az én életemnek, a ki csak az öregedő, a sűr szélére érkezett természetet látom magam körül, csak hulló dísz és sorvadó reményeket?

— Ne nézd óh nyájas olvasó gyors felvétel fényképen az én életemet. Rajzold meg magadnak életemnek egész képét és meglásd tet-szeni fog nek az a szerep, a melyet én, a virágok megkésztet királynéja betöltök.

— Mond kérlek, nem vagyok-e én a kertek bájos, értékes díszje? Nem becsülnék-e engem jobban, szivesebben, mint elődeimet, a kik száz szebbnél-szebb versenytárostól kísérve jelentek meg a virágos tavasz pompás csarnokában? Én egyedül élek, virulok s életem annál bájosabb, virulásom díszje annál tündöklőbb, minél elhagyatottabb vagyok a hervadó élet egyhangú környezetében.

— Én a szívek gyönyörének, a bájok kelle-mének, a tündő élet reményének egyetlen hordozója vagyok. A míg én élek és virulok, addig az elköltözködött nyár visszatükröződő képe meg-megjelenik az emberek szeme előtt s vissza hozza nekik az átelt örömeinek emlékeit.

* * *

Hány ember van a világon, a kik őszi rózsák. Nem virultak az élettavasz bájaiban, nem élvezték a jólét, a rang és méltóság fényét, me-legét, szinompáját, nem szedték ölükbe a bol-

iskola van, a községi segély a különböző hitfelekezeti iskolák között igazságos arányban megosztassék! Ezt rendeli el gróf Apponyi Albert 1908. máj. 10-én 46742. sz. a. utasításával is. Mi több, a m. k. belügyminiszter még tovább megy, midőn 1888. évi febr. hó 24-én 12945. sz. a. 5. megye közönségéhez intézett rendeletében azt is meghagyja a községeknek, hogy a hol a felekezeti iskola főtartója a politikai község, ott az iskola-építési költség is (tehát nemcsak az évi főtartás) a község összes lakosaira az állami egyenes adó arányában vetendő ki.

Ott tehát, a hol egyedül álló kath. iskoláinkat 1868-ig és ezután a polgári községek tartották fön, vagy fejlesztették, a mi jegyzőink fönti eljárásukkal megkímélték ép azokat, kik egész községeket depossideáltak, ellenben elárulták saját véreiket, arra kényszerítették, hogy koldustarisznya és vándorbottal egy igazságosabb s jobb házat keressenek maguknak. Egyes jegyzők ily sérelmes s törvényellenes eljárása ellen én annak idején a trencsényi törvényhatóság gyűlésén tiltakoztam és fölszólamlásomnak imitt-amott volt is fogantatja, amde nem rég tudomásomra hozták, hogy e törvényhatóság számvevői hivatala kath. iskoláink főtartási költségeit a községi költség-előirányzatokból most már végkép törülte és a jegyzőket ezen költségeknek a községi előirányzatba való fölvételétől eltiltotta. A vármegye ezen intézkedésével a kath. iskolák fönállását teljes válságba hozta, legalább addig, míg a kath. iskola-ügy a kath. autonomia jogkörébe esik.

A törvényhatóság ily intézkedése sérelmes kath. iskoláinkra nézve, és miután az egyházi és iskolai költségek ily kihatása a községi előirányzatokból a lelkeskedő papságra oly kötelezettségeket ró, melyek az ő hivatásával össze nem férnek, és ha ez adók kezelését önként magára is vállalná, az működését hívei lelki gondozásában meddővé, személyét gyűlöletessé tenné. A megyének ez a sérelmes újítása sürgős orvoslásra vár, már azért is, mert egészben véve törvénytelen.

Az 1886. évi XXII. t.-c. III. fej. 21. § a ugyanis így szól: A község:

a) saját belügyeiben határoz, s határozatait, szabályrendeleteit saját előjárói s közegei által hajtattja végre;

c) rendelkezik a község vagyona felett;

d) községi adót vet ki s hajt be;

f) gondoskodik a községi iskolákról s más rokon intézetekről.

Igaz, hogy csak a törvényhatósági jóváhagyás után hajtható végre minden oly határozat, mely a) a községi adó megállapítása, kezelése és behajtására vonatkozik, de hisz erre a községet nem a vármegye közönsége, de a fenhivatolt községi törvény hatalmazza föl, és a mint a vármegyének nem áll jogában a községet e jogától megfosztani, ép úgy nem áll jogában a jegyzőt oly költelenség alul felmenteni, vagy oly cselekedettől eltiltani, a melyet rá a törvény ró.

Egyes jobb indulatú jegyzőink bizonyos honorarium fejében vállalkoztak ugyan ezen egyházi s iskolai adók külön kezelésére, de mivelhogy ez

dogság gyümölcseit s mégis öröm az életök a hervadó világon a tiszta becsület öntudatában; virulás és báj az életök az önzés jégmezőin, a szeretet műveiben; boldogság az életök a hűtlen, hálátlan hidegség letarolt rögein, az önlemondás áldozataiban.

Őszi rózsák! Te az előregedett természetnek és a hűlő világnak kedves, csodaszép és drága virága vagy!

Levél a szerkesztőhöz.

Vettük a következő levelet: Tisztelt Szerkesztő úr! Megbotránkozással olvastam a Ny. F. H. október 12-iki számában a következő, erkölcs-méltelyező apró hirdetést:

„Elveszett a nyitrai főszolgabíró, az alispán s még több megyei tisztviselő! A becsületes megtaláló szállítsa el őket hivatalukba, a hol már régen sóvárog utánuk K. M. ügyfél.”

Ez ellen én itt a nagy publikum színe előtt a leghatározottabban tiltakozom, s a magam részéről, mint szintén érdekelt ügyfél a botránkoz-tató hirdetést kénytelen vagyok itt a nyilvánosság előtt megkorrigálni:

A becsületes megtaláló illő jutalomban részesül, de figyelmeztetem őt, hogy az elveszett jószágot ne merje visszaszállítani.

Kelt, mint fent.

Tisztelettel
Griff Tódor.

uj teher az ezerféle adókkal agyonboldogított községek, felhívom a trencsényi törvényhatóság bizottsági tagjait, hogy a vármegyének vagy a megyei számvevőségek ezen törvényellenes intézkedései ellen fölszóljának, illetve annak eltörlését kérik.

Mihálik József,
egyházm. főtanfelügyelő.

Ujdonságok.

Egy virágszálat! Hogy csak egy virágszálat adjunk a halottak koszorújából a halál jegyeseinek élete visszaváltására, — ezzel a jelszóval indított nagyszabású akciót megszervezte a József kir. hercegről nevezett Szanatórium-Egyesület.

A halottak koszorújából, vagyis abból a néha nagyon jelentékeny összegből, melyet halottak napja alkalmából az élők kegyelete koszorúkra, virágokra kiadni szokott, egy virágszálat, egy-két fillért kér az Egyesület szegénysorsú tüdőbetegek gyógyítására.

Nyitrai megyében a humánus célra szolgáló gyűjtést Thuróczy Vilmosné, szül. Tóth Zsuzsanna úrnő csillagkeresztű hölgy vette kezébe, a ki nemes szíve egész melegevel istápolja e magasztos ügyet. Nevezett úrnő felhívást intézett a vármegye hölgyeihez, továbbá a plebános és főbíró urakhoz, kérve őket az ügy támogatására. Minden helyen, még a legkisebb faluban is gyűjtő tarsolyokat tesznek ki, melyek izléses kivitelűek, oldalukon pedig a felirattal bírnak: Adakozzunk a tüdőbetegeknek! A gyűjtés folyó hó 24-én kezdődik az egész országban s célja mintegy száz szegény sorsú folyamodó tüdőbeteget azonnal szanatóriumba helyezni, ezenfelül új intézményeket főleg dispensáreket létesíteni. Minden egyes ridikülben megszámlált összeget az Egyesület hivatalos lapja külön nyugtáz. Hisszük, hogy a vármegye közönsége egy szép és nagy koszorúra való virágszálat fog az Egyesülethez juttatni, a halál jegyeseinek megmentésére.

Most pedig közre adjuk a gyűjtést vezető úrnő Ó Nagyméltóságának Nyitrai megye hölgyeihez intézett lelkes és szép felkívását:

Esdő szó Nyitrai megye hölgyeihez!

Az emberszeretet nevében kopogtatok. Hallgasson meg! A mi vidékünkön van temető nem egy, a hol minden ötödik sirban tüdővészben elhunyt porlad. Rettenetes pusztító kór ez, mely fölött talán szabad lenne közönnnyel elnézni, ha a tudomány nem hirdetné, hogy az élete legszebb idejében tüdővészben kimult embereket meglehetne menteni az életnek, ha gyógyítókhoz helyeznők el őket.

Nem kell hozzá csak áldozatkészség és a női szívnek részvéte.

Esdve kérem, hogy a tüdővész borzalmas csapásainak enyhítésére, „Csak egy virágszálat” jelige alatt gyűjteni kegyeskedjék okt. hó 25-től november hó 4-ig. A gyűjtés befejezése után kérem sziveskedjék a gyűjtött összeget a József kir. herceg Szanatórium-Egyesületnek (Budapest, IX., Lónyay-utca 47. szám) megküldeni. A gyűjtött összeget az egyesület hivatalos lapja, a Szanatóriumi Lapok fogja nyugtázni.

A József kir. herceg Szanatórium-Egyesület védnöke Ó cs. és kir. Fensége Augusta Főhercegasszony azoknak a hölgyeknek, a kik a gyűjtésben sikerrel fáradoznak egy arany vagy ezüstből való amulettet küld, melynek első lapján az egyesület emblémája van, második oldalán pedig a Fenséges Asszony írása után vésett jelmondat: „Ez emlék kísérelje utain Augusta Főhercegnő.”

Fogadja e szép ügynek nemeslelkű támogatásáért előre is mély tisztelem és hálám nyivánítását.

Nyitraivánka, 1908. szept. 12.

Thuróczy Vilmosné
a József kir. herceg Szanatórium
Egyesület társelnöke.

Személyi hírek. Dr. Vragassy Vilmos orvos és praxici földbirtokos a Róma melletti Frascatiba utazott Aldobrandini herceg látogatására; Bresztyenszky Kálmán a privigyei kerület orsz. képviselője és dr. Tóth Károly úrményi orvos részt vettek a Pázmány-Egyesület által rendezett római zárandoklatban. — Özv. gróf Eszterházy Jánosné sz. Tarnovszka grófné, gróf Wilczek Frigyesné ő méltósága, mint a kath. Növédő Egyesület védnöke útján 200 koronát küldött a Növédő Egyesületnek, mely összeggel az egyesület alapító-tagjai sorába lépett.

házmegyeyi hír. Feitscher Ágoston plán kinevezetett a bossáci plebania adminisztrátorává.

Menesztik a polgármestert. Nyitra város legújabb szenzációja, Faschler Ferenc polgármesternek a menesztése. Meneszteti pedig a jó urat a tekintetes vármegye. Mult kedden elhivatnak Faschler a vármegyházára s miut valami cselédnek egyszerűen a tudomására adták, hogy a szolgálataira nem reflektálnak többé. Együttal felszólították, hogy a lehető legrövidebb idő alatt adja be lemondását, mert hogy a városnál nagy a rendtelenség, nagy a tétlenség, túrhetetlen a jelenlegi gazdálkodás. A polgármester egy évi hasznátért könyörgött, a melyet azonban meg nem kapott. Hogy a városnál nem folynak rendben a dolgok, azt mindenki tudja és érzi. A polgármester ugyan a töle telhető szorgalommal és lelkiismeretességgel szolgálja a várost, ezt mindenki elismeri, de sajnos a töle telhető eréllyel is, a mely pedig nem nagy, de sőt nem is elégséges. Furcsa azonban, hogy ezt a vármegye csak most vette észre. Pedig egy évvel ezelőtt is, a mikor Turchányi alispán úr nagy apparátussal vizsgálta a városi hivatalokat, csak úgy ment minden, mint manap, s azért az alispán úr mégis mindent rendben talált. Most egyszerre aztán felfedezték a rendtelenséget s a polgármestert a rögtön itélő bíróságok eljárása szerint brevi manu halálra ítélték. A közönség törhetné a fejét, hogy vajjon mi lehet ennek a nagy rendcsinálási buzgóságnak, mely a jelenlegi alispán egész természetével kirívó ellentétben áll, az oka, ha nem volna már köz tudomású, hogy Turchányiéknek minden áron üresedésre van szükségök a városházán, mert az a komoly veszély fenyegeti az egész klikket, hogy Steiner Gyula, a tavaly oly cudar módon kibuktatott főjegyző már legközelebb visszatér a vármegyházára s akkor vege van ott a mai arany korzaknak, vege a Markhot-kreatúrák grassálásának, vege annak a lehetőségnek, hogy ez az elkeseredett és dühöngő csoport gróf Wilczek Frigyes főispánt egy szép napon gyönyörűségeken megbuktassa s a vármegye nyakára Markhotot újra visszahozza. Azért kell most gyorsan helyet csinálni Steinernek, a ki a vármegyházán ennek az érdemes társaságnak rettenetesen kellemetlen lenne. Azt érzik ők is, mert hiszen a jó szímat-hoz nem kell valami nagy ész, hogy Steiner ügyét el kell intézni, hát a nagy machlerék mit nem gondoltak ki! Helyet csinálnak a volt főjegyzőnek — a városházán. Miért nem a vármegyházán? Hiszen a város ártatlan abban, hogy Steinert kenyerétől megfosztották Markhot csatlósai, éppen azok, a kik most olyan nagy buzgósággal állást akarnak neki szerezni. Az alispán csak vegye kissé szemügyre maga-magát és be fogja látni, hogy ha ő megállhat a vármegye élén, akkor Faschler Ferenc is egészen nyugodtan ülhet a polgármesteri székben, a mig polgártársai másképp nem rendelkeznek, a mi úgy is már csak rövid idő — egy év — kérdése. Sőt bizony annyival kisebb baj a Faschler Ferenc polgármestersége, mint Turchányi Ödönnek az alispánsága, a mennyivel magasabban áll értelem és egyéb tulajdonságok tekintetében Faschler Ferenc Turchányi Ödön felett. Nem tudjuk, hogy a ravaszúl kieselt tervvel szemben mi lesz Steiner Gyulának az elhatározása, de a polgárság már az eddig történetekből is láthatja, hogy milyen nagy kincs a város autonómiaja — ha felletta a joghatóságot darabont szellemű emberek gyakorolják.

Áthelyezés. A II. számú m. kir. csendőrszakasz parancsnokát, Marschal Kálmán csendőrhadnagyot Nyitráról Ujmoldovára helyezték át s helyébe Tóth Sándor csendőrfőhadnagy helyeztett Nyitrára. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter Nahlovsky Gyula tuzsinai állami elemi iskolai tanítót a középcsőpnyai állami elemi iskolához helyezte át.

Az őszi közgyűlés. Nyitra megye törvényhatósági bizottsága f. h. 28-án tartja az évi őszi rendes közgyűlését. A közgyűlés napirendjére kitűzött tárgyak szabályszerű előkészítése céljából az állandó választmány f. hó 26-án d. e. 10 órakor fog ülésezni a vármegyház irattári helyiségében.

Második közjegyzőség. Az udvardi járáshoz tartozó községek telekkönyveinek Ógyalára történő kihelyezése szükségessé teszi az ógyallai kir. közjegyzőség sűrűs felállítását s ez iránt a járás lakosai erős mozgalmat indítottak, melynek élén a járás jegyzői állanak. — De ráérne egy ilyen mozgalom és egy második közjegyzőség Nyitra városára is, a hol az eddigi közjegyzői hivatal már nem képes a közszükséget kielégíteni. A vármegye északkeleti részein Bars

megye határáról kezdve, úgyszintén a déli részeken egész Nyitráig nincs közjegyzői hivatal, holott a nyitrait már maga a város is elegendő, sőt nagy ügyforgalommal halmozza el. Nálunk is ennél fogva a decentralizálás égető szükségét képez s ez irányban legközelebb erőteljes mozgalmat kell kezdeményeznünk.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Jäger Karola bajnai róm. kath. tanítónőt a pozsonyi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé nevezte ki.

Pápai ünnepély. Nyitrabodokon X. Pius pápa 50 éves papi jubileuma alkalmából igen kedves és szép ünnepély folyt le folyó hó 11-én. A szent mise után a község apraja és nagyja összegyűlt az iskola udvarán, hol a pápa koszorúzott arcképe és a lourdesi Szűznek égő gyertyákkal körülvett szobrocskája előtt az iskolás gyermekek végeztek ajtatosságukat. Karsay Imre pogrányi plebános, mint iskolaszéki elnök nyitotta meg az ünnepélyt, mely után a pápai Hymnuszt énekeltek a gyermekek s velük a jelenlevők. Az ünnepi beszédet Illvay Nándor bodoki k.-tanító mondotta, mely könyvnyezőség meghatotta a jelenlevőket. Ezután szavalatok és énekek következtek és imával véget ért az ünnepély, s a jelenlevők szívük mélyéig meghatottan egy kedves emlékekkel távoztak.

Adomány. Felkerettünk a következő sorok közlésére: Mélt. és főtiszt. Czeizel Gábor prelátnak, nagyprépost úr a trencsényi irgalmas nővérek új kápolnájának fölöttára 1000 koronát adományozott. A nagylelkű adományért hálás köszönetet mond ez úton is az intézet vezetősége.

Simor Teréz végrendelete. Azon egyházfejedelmek között, a kik a mult század második felében az egyházi vagyonnak rendeltetesszerű felhasználása s ebből kifolyólag bőkezű alapítványok által még a más vallásuk előtt is tiszteltté tették nevüket, vezérpalcón áll néhai Simor János bíboros hercegprimás tíz millió koronát meghaladó alapítványainak fejedelmi nagyságával. A boldogult hercegprimás édes nővére Simor Teréz a minap hunyt el s végrendeletében a következő tanulságos és emlékezetes szavakat mondja: „Bátyám magasztos példája lebegett előttem, a midőn vagyonomnak nem csekély részét és jövedelmét is az Isten dicsőségére és jótékony célokra már életemben fordítottam.“ — Nem a hivatkozó hiúság hangja hallatszik ki e sorokból, mert hiszen a halálos ágyon vajjon kinek volna kedve kergetni a hiúság lidércfényét, hanem a tisztá öntudat birtokában levő nemes szív hangja, a melylyel az egyházi vagyon hasznélvezőinek és örökösöknek Isten és a világ előtt igazolniok kell, hogy hűségese sáfárjai voltak a kezeikre bízott talantumoknak. A megboldogult úrnő végrendeletében is huszonkétezer koronát hagyományozott jótékony célokra, kórházak, templomok, árva- és szegényházak istápolására. Fennmaradt vagyonát pedig, mely körülbelül 460.000 koronára rúg, 11 egyenlő részre kívánta felosztani a legközelebbi rokonok között. Végrendeleti végrehajtókul Nedeczky Miklós főkáptalani gazdasági tanácsost és dr. Ozorai József érsekújvári ügyvédet kérte fel.

A kath. Növédő Egyesület által f. hó 3-án rendezett hangverseny jövedelméhez felül-fizetéssel hozzájárultak még főtisztelendő Németh István úr 10 koronával és több névtelen összesen 10 koronával. — Az előbbi kimutatásból Pollák Mór úr 2 korona felülfizetése tévedésből kimaradt. Midőn ezen összegeket a rendezőség ez uton nyugtatja, egyidejűleg hálás köszönetet mond a jótékony adakozóknak.

Jótékonyosság. A lapunk mult számában a könyörületese emberek jóindulatába ajánlott inéges úri család számára „Isten nevében“ jelige alatt 5 koronát vettünk. Az összeget rendeltetési helyére juttattuk.

Érsekújvár ünnepe. Háromszáz esztendő előtt, 1708. október 4-én Heister labanc főgenerális háromheti kemény ostrom után szegyzemre kénytelen volt elvonulni a Bertoty kuruc generális által védett Érsekújvár falai alól. Érsekújvár hazafias közönsége vasárnap kegyelettel ünnepelte meg a dicsőséges nap évfordulóját. Az utcák lobogódszt öltöttek s hajnaltól, a mikor a vasutasok harminchat tagú zenekara hangos zeneszóval bejárta a várost, késő éjszakaig ünnepi hangulatban tolongott a nép az utcákon. Reggel hat órakor taracklövészek jelezték az ünnepe kezdetét. Kilenc órakor valamennyi templomban háláadó istentisztelet volt. A hivatalos istentiszteletet a Kossuth Lajos téren levő plebania-templomban rendezték. A misét Erhardt

Viktor esperes mondta fényes papi segédlettel. A mise zenei részét Dubrovay János karmester intézte. A férfi- és nőikar Geider Géza és Geider Sárika hegedűkíséretével Gounod „Ave Mária“-ját énekelte, a férfikar „Rákóczy imá“-ját és a „Boldogasszony Anyánk“ kezdetű egyházi éneket adta elő. A magánzólamokat Filó Antalné és Papácsy Elemér énekeltek. Az utóbbit Hangos István kísérte tárogatón. A mise végén az egész közönség elénekelte a Hymnuszt. Tíz órakor Erhardt Viktor esperes emelkedett szellemű szent beszéd keretében ismertette a nap jelentőségét. Az egyházi ünnepek végén a közönség, a melynek soraiban ott volt Érsekújvár egész előkelősége, Nagyszombat szabad királyi város küldöttjei, Schwadt János városi főjegyző és Löbincz Gyula dr. hitoktató, Komárom város küldöttje Peredy Géza dr. ügyvéd vezetésével, Nyitra vármegye képviselőjében Turchányi Ödön alispán és még számosan, a Kossuth Lajos-térre vonult. A Kossuth-szobor mellett mintegy háromezer főnyi hallgatóság jelenlétében folyt le a szép ünnep, a melyet Rabár Endre dr. királyi közjegyző nyitott meg rövid beszéddel. Rákóczy emléke közötti ezen a helyen az ünneplőket, mondta, a kik nem feledkeztek meg a nagyok között is a legnagyobbakról. Áldozunk nagyjaink emlékének azok helyett is, a kik nem akarnak ünnepelni. A megnyitó beszéd végén Érsekújvár énekkara elénekelte a Hymnuszt, majd Druga József városi tanácsos mondta el nagyszabású ünnepi beszédét. A tesszéssel fogadott beszéd után a küldöttségek letették koszorúikat a Kossuth-szobor talapzatára. Az ünneplő közönség ezután a tarackot folytonos üdvözléséi közben elénekelte a Szózatot. Még Geleta Géza adótiszt szavaltta el Novotny Henrik főgymn. tanár alkalmi költeményét a Rabár Endre dr. mondott rövid záróbeszédet, aztán eloszlott a közönség. Délután négy órakor térzene, este hét órakor toronyzene, utána az Oroszlányszálló dísztermében, a hol délebb 150 terítékű lakomát rendeztek, a Rákóczy-szobor javára hangverseny volt. A hangversenyen ezek vettek részt: Öveczky Jánosné alkalmi verssel, Hangos István tárogató-szóval, Berkes János, Balázs Izidor, Dubrovay János és Kliszkó Imre dr. melodramával, továbbá Bihary Gézá és a férfikar kurucnótákkal.

Vizhiány Nyitrán. A nyitrai köz- és magánkutak vize a nagy szárazság miatt annyira megfogyott, hogy most már városunkban is általános panaszokdnak vizhiányról. A napokban a „Sindolka kút“ levezető csövét épen ezen vizhiány miatt Mikus Dávid tehenész és Konec József kocsis bedugták, csakhogy az így összegyűlmlő vizet kényelmesebben használhassák fel s a rendőrségnek kellett közbelépni, hogy a kút levezetőcsövét szabaddá tegye s abból meríteni lehessen.

Az irgalmas nővérek új kápolnája Trencsényben. Megemlékeztünk már az irgalmas nővérek vezetése alatt álló trencsényi kath. elemi és polgári iskola pápai ünnepélyéről. Ez alkalommal az intézet új kápolnájának a záróköve is letétezt, mely utóbbi ünnepségről a következő értesítést vettük:

Hosszú tíz évi esengés után végre teljesült a trencsényi irgalmas nővérek óhaja. Az óhajtott nagyobb méretű kápolna külső építése már készen van, a melynek zárókövét f. hó 8-án áldotta meg és tette le Batthyány Vilmos gróf püspökkoadjutor nagyobb szabású ünnepség keretében. Az intézeti kápolnában végezt missé után, melyet a koadjutor-püspök úr celebrált, körmenetben vonult a közönség az új kápolnához. A falazatnak és a zárókőnek beszentelése után P. Buttykay Antal szent ferencendi házfőnök lépett a még vakolatlan kápolnában készített emelvényre és remek beszédet intézett a kápolnát zsúfolásig betöltő közönséghez. Erős, csengő hangon és zamatos magyarsággal adta elő, hogy az új kápolna Isten dicsőségére, a hitek épülésére és Trencsény városa jövőjének, ifjúságának számára épült. A kitűnő szónok ajkain csendes áhitattal csüngött az ajtatos közönség és a beszéd végén buzgó imát rebegett azokért, akik a kápolna létesüléséhez szives segéllyel és adománnyal járultak. A közönség azután az intézet tornacsarnokában gyűlt össze és élvezettel hallgatta végig a pápa ő szentsége ötven éves papi jubileumára rendezett ünnepséget. A műsor főpontját Krasznay János intézeti igazgató és hitoktató alkalmi beszéde képezte. Nagy gondal kidolgozott beszédében a pápa jelentőségét méltatta lelkesen hitani és történelmi szempontból; ez utóbbi részben a pápa szeretetét a magyarok iránt domborította ki. A nagyszámú művelt közönség lelkes

tetszésnyilvánítással jutalmazta meg a buzgó igazgató fáradozását. A műsor utolsó pontja előtt a koadjutor-püspök úr magvas és szívhez szóló beszédet intézett az intézeti növendékekhez, arra buzdítván őket, hogy a mit a szép ünnepély során nagy szorgalommal előadtak, vagy hallottak, azt az életben is tartsák meg és a katolikus vallásukhoz való buzgó ragaszkodásuk mellett jó magyar honleányok is legyenek. Azután a pápai himnus lelkes eléneklésével véget ért a szép jubiláris ünnepély. Még a tanítók fiai számára épült gimnáziumi tanulói internátust látogatta meg a koadjutor-püspök úr, azután a delutáni gyorsvonattal elutazott, a kíséretében volt Kutvaszer István kanonok és Skrabik András püspöki ceremónárius társaságában.

Itt megemlíttük, hogy az új kápolnát a szent éremről nevezett szeplőtelen szent Szűz tiszteletére fogják felszentelni, a mely címen kiváltképpen az irgalmas nővérek tisztelik az Isten Anyját. Ez lesz hazánkban a második ily címen felszentelt templom. Az első volt a lazaristáké Piliscsában, melyet bold. emlékü József főherceg emeltetett.

Katholikus népszövetségi mozgalom. Vágbesztercén. A Katholikus Népszövetség Pálffy Pál esperes, dr. Sztrányovszky József ügyvéd és Ruzs Sándor segédlelkész közreműködésével folyó hó 4-én impozáns népgyűlést tartott, melyre a szomszédos községek hívei is szép számban jelentek meg. Ott láttuk: Janecz József és Turcsák József esp.-plebánosokat, Bélik Mihály, Mihályfy János plebánosokat, Balázsovics Mihály peredméri káplánt, a vidék derék tanítói karát, a helybeli és a vidéki intelligenciát csaknem teljes számban. A gyűlés a templom körül elterülő szép parkban folyt le, mely népszövetségi keresztjelvényekkel és „Éljen a Katholikus Népszövetség” felírással ellátott nemzetiszínű zászlókkal volt feldíszítve. A népszövetségi tagok az ez alkalomra készített fehér színű népszövetségi zászló alatt zene kíséretében vonultak a gyűlés színhelyére. A gyűlés Hymnusz-szal kezdődött, melyet a peredméri és vágbesztercei trombitás banda játszott. Pálffy Pál esp.-plebános megnyitó beszéde után dr. Gyuriss Emil orsz. képviselő és Gramantik Ágoston mint központi kiküldött tartottak nagyhatású beszédet meg-megújuló tetszés között. A gyönyörű beszédek nem hangzottak el eredmény nélkül, hanem mindjárt a helyszínén a már 240 tagot számlált vágbesztercei népszövetségi tábora újból ötven belépett és sokan belépésre jelentkeztek. A vágbeszterceiek lelkesedése átterjedt a szomszéd községekből megjelent hívekre is s közülök sokan a helyszínén beléptek a Népszövetségbe, még pedig: Vágváraljáról 38-an, Peredméről 23-an, Viszólajból 22-en, Alsómarikóról 14-en. Vágbesztercén a helyi igazgató Pálffy Pál esperes, helyettese Ruzs Sándor segédlelkész, jogi tanácsadó dr. Sztrányovszky József ügyvéd. Csoportvezetők: Ruzs Sándor, Lichtmann József, Remis József, Koczián József.

Vágváralján a helyi igazgató Janecz József esp., Peredméről Balázsovics Mihály segédlelkész, Viszólajon Mihályfy János, Alsómarikón Weber József esperes. A népgyűlés „Te Deum laudamus”-szal és a lorettói litániával végződött. A taggyűlést az egész környéken tovább folyik.

A vágbesztercei népszövetségi gyűlés sikerét és horderejét csak úgy méltányolhatjuk kellőképp, ha tudjuk, hogy Vágbesztercén a tót nemzetiségi mozgalom annyira grasszált, hogy még a kath körből is minden kath. lapot kizártak és csak a püspöki kar által elítélt „Lud. Noviny”-t meg a „Slov. Tyžd.”-et járatták. Rendkívül felémelő és biztató jelenség, hogy — bár eme lapok felévtől óta a legvadabb cikkeiben izgatnak a Népszövetség ellen — a tót nép mégis tömegesen belép a Népszövetségbe — még Vágbesztercén is. Ez mutatja, hogy az egyszerű tót nép előtt se lehet elhanyagolni azon evidens igazságot, hogy Magyarország katolikusainak nem szabad a nyelvek szerint tagozódnok, ha nem akarjuk nálunk is a franciaországihoz hasonló elnyomatást előidézni, hanem ellenkezőleg: a széthúzás és elnyomatás veszélye ellen a Népszövetségben kell egyesülnünk. Hogy a tót nemzetiségi lapok ezen igazság ellen folyton tusakodnak, ezzel elősegítik megnyitni a tót nép szemét, hogy a lapokban a katolicizmus ellenségeit meglássa. Csak emberek kellenének, akik nem sajnálnak a fáradságot utána menni a veszni-induló juhocskáknak s a közvetlen érintkezésben megnyitni a nép szemét. Anélkül, hogy mások érdemeit csökkenteni akarnák, elismerésünket kell nyilvánítanunk Ruzs Sándor vágbesztercei káplán agilitása fölött, a ki a nehézségek között a kellő bátorsággal és tapin-

tattal házról-házra járva, egyenkint 200-nál több tagot gyűjtött a Népszövetségnek még a gyűlés előtt s ezáltal megosztva és elcsüggesztve a tót nemzetiségiek táborát biztosította a népszövetségi gyűlés zavartalan lefolyását, amelyen aztán a többiek is behódoltak a népszövetségi eszmének, úgy hogy a nemzetiségi kolompók (5—6 ember) teljesen magukra maradtak.

Nagydivényben a Népszövetség több száz tagja részvételével sikerült gyűlést tartott, melynek szónokai Szmuty János, Czeizel Rezső Rezső és Czvincsek János plebános voltak.

Koroson folyó hó 11-én Markovics János esperes és Gramantik Ágoston központi kiküldött beszédei után a Népszövetség 130 taggal alakult meg. Helyi igazgató Markovics János, korosi esperes lett.

Úrminczen folyó hó 18-án lesz népszövetségi alakuló gyűlés, a melyen Haimis Jusztin plebános és Gramantik Ágoston központi kiküldött beszélnek.

Visszapillantás a póstyéni sásonra. Póstyéből írják: Ha némi visszapillantást vetünk az immár lezajlott évadra, jóleső megnyugvással meg fogjuk állapíthatni, hogy a lefolyt szezon sem maradt hátra közelmúlt elődeinél és hogy az 1908. évad is sok tekintetben előbbre vitte furdóhelyünket fejlődésében. A fölvirágoztatásról szólva első sorban azokról a nagystíliú építkezésekről kell megemlékeznünk, melyek nem csak egyes ház- és telektulajdonosok áldozatkészségét dicsérik, hanem azok egészséges gondolkodásáról és a mindjobban ébredő vállalkozó szellemről tesznek bizonyosságot. Különösen az utóbbiról, melyben sajnos, eddig nagy hiányt szenvedett Póstyén. Hogy az említett telektulajdonosok tényleg a helyzet magaslátára emelkedtek és hogy az építkezésekre fordított befektetések egyik főfeltétele furdóhelyünk fejlődésének, bizonyítja a látogatottság terén már is észlelhető, főltte kedvező külföldi befektetések, mely tavalyoz képest közel 800 személynél többet tüntet fel. De bizonyítja a befektetések célszerűségét a szorgos munkálkodás és magába szállás lefolyt öt esztendeje is, mely idő alatt nemcsak hogy vendégeink száma majdnem megkétszereződött, hanem a furdókról addig joggal terjesztett rossz hírnév kitűnő renomévá alakult át úgy, hogy ma már akár hazánk határain belül, akár pedig azokon, de még Európán kívül is Póstyénról mint modern, fölvirágzó világfurdóról beszélnek. Köszönjük pedig ezt mindenekelőtt az uradalomnak és a furdóberletnek, mely az éveken át eszközölt nagy befektetéseivel és az azok révén elért anyagi eredménnyel, mely a furdó egyéb tényezőire is kihatott, buzdító példával mindenkor előjárt. Amde azért az elért eredmény egy pillanattal se tegyen bennünket elbizakodottá, mert bármily szép eredménnyel is járt tesszem a buzatermés, a tarlót újra fel kell szántani, a magot újra el kell vetni, hogy a földet ismét termőképessé és termékenyvé tegyük. Azért hát szántunk és vesszünk, építkezzünk és munkálkodjunk továbbra is évről-évre lankadatlanul, tervszerűen, egyöntetűen, közös erővel. Főleg ezekkel. Mert csak a közös erő képes a rémeket látó és hazabeszélő álpróféták által furdókelyünk fejlődésének emelt gátat elsodorni.

Elfeledett szobor. A bold. Szűznek a nyitrai törvényszéki palota előtt felállítandó szobrára dr. Rácz István 2 kor. adományozott. Hozzáadva a lapunk július 12-iki számában kimutatott 3692.74 kor.-hoz, lesz főösszeg 3694. K. — Isten fizesse meg!

Póstyén furdót a legutóbb kiadott kimutatás szerint az ezidei szezonban összesen 11089 furdóvendég látogatta. Ezek között volt 10156 állandó, 932 ideiglenes vendég. Az 1907. évi szezonhoz hasonlítva ezidén 641 vendéggel volt több. A kimutatás szerint volt 5046 magyar, 4752 osztrák, 486 német, 187 orosz, 127 román, 32 szerb, 23 amerikai, 3 kaukázusbeli, 7 angol, 4 dán, 5 bolgár, 4 francia, 2 hollandi, 2 török, 1 belga vendég.

Inzultáló kocsivezető. A nyitrai vasúti állomáson a Schiller-fele szálloda omnibus-kocsivezetője ugyancsak drasztikusan bánik el az utasokkal, akik nem az ő kocsiját veszik igénybe. E hó 13-án is ily jelenetnek voltunk tanúi, a midőn ugyancsak ilyen okból egy nyitrai uriembert megtámadva, trágár szitkokkal illetett ugyanígy, hogy az uriember kénytelen volt az inzultáló kocsivezetővel szemben a rendőrség segítségét venni igénybe. Ajánljuk az utazó közönség figyelmébe az udvarias kocsivezetőt.

A budapesti posta- és táviró-kongresszus tagjainak kirándulása. A nemzetközi posta- és táviró-kongresszus több tagja a kongresszus tanácskozásainak befejeztével kirándulást tett a Tátrába, melynek szépsége valamennyiüket elragadta. A társaság Zsolnán töltött egy délutánt, ahol Rémes József postafőnök kalauzolásával megtekintették a zsolnai posta- és táviró-hivatalt. A vendégek legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a hivatal mintaszerű berendezéséről. Este a vendégek tiszteletére sikerült bankettet rendeztek. A banketten meglepő hangú felköszöntőben mondtak köszönetet Dénes Miksa pozsonyi főmérnöknek, a ki a kiránduláson a társaság vezetője volt. Zsolnán a társaság szétoszlott és innen a kongresszusi tagok egyenesen hazájukba utaztak.

Ébresztés hideg zuhannyal. Ujdögös majorban e hó 15-én hajnalban az ottani béresgazda hangos szóval ébresztgette a béreseket, de Rózsa Sándor béreslegénynek sehogysem akardzott a korai kelés. A béresgazda, hogy a lustalegényt megtre fájlja, egy kancsóból vízrel öntötte őt le, mire az felugorva vasvillát ragadott s ezzel a béresgazda koponyáját ketté hasította. Haldokolva szállították lakására s az orvosok feladták minden reményt felgyógyulásához. A brutális béreslegényt letartóztatták.

Rablás fényes nappal. Fazekas Rezső nemespanni 24 éves, Babik János 22 éves komját, Tomek Géza 19 éves, Racskovics Aladár 20 éves és Mihalovics József 26 éves nyitrai csavargók e hó 16-án az egyik Rákóczi-utcai korcsmában észrevették, hogy Minka István kiszelfalusi illetőségű marhahajcsár nagyban iddögöl és hogy pénz van nála. A marhahajcsár a korcsmában jöcskán beszedve az igazságügyi palota előtti téren a gyepré ment feküdni, hol csakhamar el is aludt. A csavargók ezt meglesve, utána mentek s bár délelőtt 11 felé járt az idő s e tájban sokan járnak-kelnek az utcán, az alvó ember zsebeiben keresgélni kezdtek. A marhahajcsár e közben felébredve, védekezni próbált a merénylet ellen s kézzel-lábbal ellenszegült, de a csavargók körülvették, kezeit lefoglalták, sőt véresre is dörzsölték s a nála lévő 20 korona ezüstpénzt tőle elrabolva, elmenekültek a környékről. Az igazságügyi palotából többen voltak szemtanúi ennek a vakmerő rablási esetnek, de mire a megtámadottnak segítségére siethettek volna, a támadóknak nyoma veszett. A tanúk bemondása alapján a rendőrség csakhamar összefogdosta a tetteseket, a kik most a rendőrség fogházában várják büntetésüket.

Tűzvész. Nagyhind községben e hó 14-én nagy tűz pusztított, a melynek 10 lakház és több gazdasági épület esett martalékaul. A nagy vihány miatt a lakosság a pusztító elemmel szemben ügyszólván teljesen tehetetlen volt s azt csak nagy erőfeszítéssel tudta megfékezni.

A t. c. közönség b. figyelmébe. Bátorkodunk ezennel a t. c. közönség b. figyelmébe azon körülményre felhívni, hogy kényelmére Braun Mór üvegáru és lámpakereskedésében (Bottyán-utca 7.) légszeszfűző, furdó, és fűtőkályha mintaraktárt létesítettünk, hol minden készülék működésben a legnagyobb készséggel bemutatattik. — Nem mulasztathatjuk el, ez alkalommal az évenként megújuló szénhiányra s az ezzel kapcsolatos kellemetlenségekre, valamint a hiányos és körülményes fűtési módzerekre reamutatni s ezek ellenében a légszeszfűtés és főzés előnyeit rövidesen felsorolni. — A légszeszfűtés mindennemű fűtési rendszer fölött azt az előnyt biztosítja, hogy a kályha közvetlen kisugárzása által a padozat szintoly melegen tartható, mint az embermagasságban levő légréteg, a mi más módzserű fűtésnél csak magas hőmérsék előállításával érhető el, miáltal a szoba levegője a légszesz szempontjából káros hatásúvá, sőt elviselhetlenné is válhat. Megbecsülhetetlen előnye továbbá a kényelem, mert ügyszólván munka nélkül helyezhető üzembe, a tisztaság, mert korom, hamu és szag nélkül ég, a fűtőgázok teljes kihasználása és a megbízható és egyszerű szabályozással elérhető takarékoság — A légszeszszel való főzés pedig a házi asszonyokra nézve megbecsülhetetlen előnyököt biztosít, mert nem is említve a kényelmet és tisztaságot, a légszeszfűző bármely időben használható, miáltal ugy az idővel, mint a fűtőanyaggal a legnagyobb takarékoság érhető el, miért is a légszeszfűző készüléknek egy konyhában sem szabadna hiányoznia. — Hogy a légszesz használata bárki részére is lehetővé váljon, a t. c. közönséget a legmesszebb menő kedvezményekben részesítjük, a midőn légszeszvezeteket, csillárokat, légszesz

főző, fűtő és fürdő készülékeket a legjutányosabb árban 5 éven belüli lefizetésre, illetve bérbe, a csilár, főző, fűtő stb. értéke havi 2%-ának fizetése ellenében átengedünk és reméljük, hogy a t. c. közönség ezen előnyöket méltányolva, azokat saját érdekében is mindsrűbben fogja igénybe venni. Kimerítő felvilágosítással, valamint költségvetéssel a legnagyobb készséggel szolgál

A nyitrai légszuszgyár igazgatósága.

Hangok a gyermekkorból. A folytonos hajszá és küzdelem kevés időt enged a gyermekkor szép napjaira való visszaemlékezésre, de annál nagyobb örömmel tölt el bennünket, ha kevés nyugalmas óráinkban és ünnepi pihenéseinkben a szép gyermekkor emlékeit felidézünk. Különösen a karácsony örömteljes áhitata marad élénk visszaemlékezéseinkben és ezt a visszaemlékezést teszi erőteljesebbé a karácsonyfa-angyalcsengő, melynek forgalombahozatala a cs. és kir. udvari szállító Konrad János, Brűx 2111 sz. (Csehország) érdeme. Tisztelt olvasóink figyelmét felhívjuk ezen hirdetésre, mely ezen újdonságra vonatkozólag minden közelebbi adatot tartalmaz. Nagy képes fűárjegyzéket fenti udvari cég kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve küld. 146. 1-3.

Irodalom.

Egyházi énekek. Hennig Alajos. S. J. Második kiadás. Ára 5 korona. Megrendelhető a „Hírnök“-nél Kalocsán.

Tekintve általában zenei kiadványaink csekély kelendőségét, P. Hennig egyházi énekeinek második kiadása magában véve is e zenei munka kedvező fogadtatásáról tanuskodik. Úgy hisszük, hogy a most megjelent második bővített kiadás is csakhamar közkinésé válik. Az énekgyűjtemény, tekintve minden ünnepet és alkalmat felölelő bő tartalmát, egymaga is elegendő éneket szolgáltat az egész egyházi évrre. Más egyházi énekgyűjtemények felett pedig előnye az is, hogy ha kizárólag nem is, de igen sok régi és komoly letétű éneket találunk benne, míg más gyűjteményekben túlnyomó részük világias színezetű. Igaz, hogy még itt is találunk az utóbbiakból eleget, de eléggé nem dicsérhető azon törekvés, hogy sok éneknek világias színezetét a letét módosításával iparkodott megjavítani. Kár, hogy több régi éneknél (mel. ant.) talán éppen a melódiaira való tekintettel nem alkalmazta a nevezett módosítást. Régi hangemű éneket keveset találunk, bár az komoly egyházi jellegével a gyűjtemény előnyére szolgált volna. Ilyen a Jesu Redemptor I., Epiphania Domini II-dorius; Veni Redemptor gentium eolicus. A régi melódiák komoly letétű és sikerült példái közt különösen a „Veni, veni Emanuel“ és „Ó dicsőséges“ kezdetű énekeket említjük fel. Az éneketek vegyeskarra szólnak, s így különösen a középiskolák vehetik a gyűjtemény kiváló hasznát, de a papnevelő intézetek és a tanítóképzők is kiváló gyűjteményre tesznek szert P. Hennig egyházi énekeinek beszerzésével, melyek közt sok a férfikarra alkalmazható dallamos ének. Érdemes munkát végzett P. Kostialik, hogy a b. emlékü P. Hennig énekgyűjteményét ismét kiadta és előnyösen kibővítette. Kívánatos, hogy e gyűjtemény elterjedésével azok a nemes érzelmek, melyek a szerző lelkéből fakadtak és oly szépen nyilatkoznak meg hangulatos énekeiben, a magyar ifjúság lelkében visszhangra találjanak.

P. Hennig egyházi énekgyűjteményét az ifjúsági énekezetők szíves figyelmébe ajánljuk.

Közgazdaság.

A nyitramegyei gazdasági egyesület szeptember hó 30-án délután tartotta meg rendes évi közgyűlését a tagok nagy számú részvételével mellett. A közgyűlés Dessewffy Aurél gróftól teljes bizalmának kifejezése mellett megleghangu táviratban kérte, hogy az OMGE élén továbbra is megmaradjon. Továbbá elhatározta a közgyűlés, hogy a Károlyi Sándor szobor leleplezésén a nyitramegyei gazdasági egyesület 50 tagu küldöttséggel képviselteti magát. Az érdekképviselet ügyében az egyleti tanács javaslatára általánosságban elfogadta a közgyűlés a Bernát-Rubinek-féle javaslatot, mint az egyesület álláspontjának megfelelőt. — Csak kisebb, nem elvi természetű módosításokat tett rajta.

A szerb kereskedelmi szerződés életbeléptetését bár benne a gazdák összes kívánságai teljesedésbe nem mentek, tekintettel arra, hogy kereskedelmi szerződést úgy kötni, hogy abban az egyik szerződő fel mindent kapjon, a másik semmit, kötni nem lehet: tudomásul vette. Romániával és Bulgáriával kötendő szerződésre nézve több alkalommal is kifejezett álláspontja, hogy ezen államoknak az állapotukat megengedni s

velők állategészségügyi egyezményt kötni nem lehet. — A közgyűlés folyamán a tagok élénk tetszés nyilatkozatai közepette az egyesület titkára előadta az egyesület múlt évi működését, melyek közül szükségesnek tartjuk röviden a főbb pontokat kiemelve, elősorolni.

Az egyesület az 1907/8. év folyamán igen felkarolta a szakoktatást. U. i. ez év telén 59 községben 60 előadó közreműködésével 182 előadást tartott 17988 hallgató előtt az okszerű talajmivelésről, a trágyázásról, a vetésről, a baromfitenyésztésről stb. — A műtrágyahasználat általánossá tétele céljából úgy a kis- mint a nagybirtokosok részére a műtrágyázási kísérletekhez díjtalanul eszközölt ki műtrágyát. Ez évben is rendezett szarvasmarha díjazásokat, mely alkalommal 3000 korona érték került kiosztásra. A lótenyésztés érdekében ezidén rendezte az érsekújvári lóvásárt. Résztvett az egyesület a pozsonyi sörárpavásáron is. Az egyesületi működés főbb pontjai még a következők: Tanulmányi kirándulások, gazdasági ismétlő iskolák, újabb mezőgazdasági gépek ismertetése, gyümölcstermelés és értékesítés, baromfi tenyésztés, háziipar, berlini sörárpakiállítás, cukorrépa-termelői szövetsége stb. Egyébként is az egyesület ez évben is régi tradícióhoz híven dccára szerény anyagi eszközeinek a vármegye köz- és mezőgazdasági érdekeit nagy buzgalommal szolgálta. Az egyesület 2157 ügydarabot intézett el. A küldött levelek száma 21,156 darab volt, ehhez adva a pozsonyi sörárpavásár tárgyában az egyesület által kibocsájtott 22,443 darab levelet, az egyesület ez évi levélforgalma 3599 darabot tett ki. Végül a közgyűlés letárgyalta a jövő évi munkaprogramot és költségvetést.

CSARNOK

I. Napoleon kettős házassága.

— Közli: dr. Janda József. —

I. Érvényes volt-e Napoleonnak első házassága Beauharnais Józsaival?

Napoleonnak B. Józsaival 1796. márc. 9. történt első egybekelése csak polgári tisztviselő és 4 tanu előtt ment végbe, mellözve lett az illetékes plebános. Pedig a tridentí zsinatnak „Tametsi“ dekrétuma érvénytelenség büntetése alatt követeli az illetékes plebános vagy teljhatalmu megbízottja jelenlétét a házasságkötésnél. De csupán a plebános vagy megbízottjának a távolléte alapján nem lehet e házasságot teljes határozottsággal pusztán polgárinak és így érvénytelennek tekinteni. A theologusoknak a szentszék határozataira támaszkodó véleménye szerint nem érvénytelen a házasság, ha az illetékes lelkész jelenléte lehetetlen, vagy rendkívül nagy nehézségekbe ütköznék. Ha nem forog fenn akadály és legalább két tanu van jelen, fenti esetben érvényes lehet a házasság. Hiszen három évvel Napoleon polgári házassága előtt, a pápa megbízásából következőleg írt Zelada bibornok a Luçon püspöknek, 1793. máj. 28.: „Legyen gondod, hogy a hívek tanuk előtt és pedig amennyire lehetséges katolikus tanuk előtt keljenek egybe; mielőtt a polgári tisztviselő

előtt megjelenének, hogy a polgári gyűlekezett által előírt nyilatkozatot kiállítsák. És minthogy igen sokan ezen hívek közül nem képesek illetékes plebánossal rendelkezni, ezeknek tanuk előtt a plebános jelenléte nélkül megkötött házassága érvényes és megengedett lesz, mint azt gyakrabban kijelentette a tridentí zsinatot magyarázó kongregáció.

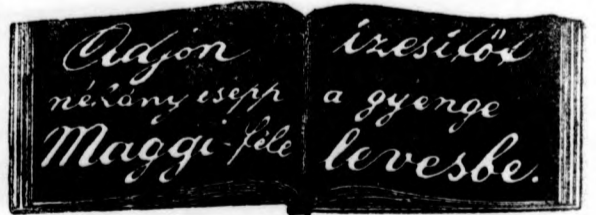
Most csak az a kérdés: Vajjon lehetetlen volt-e Napoleonnak és Jozefinának 1796. márc. 9-én felhatalmazott pap előtt egybekelni? — Nem. Hiszen elég pap volt ott; olyanok is, akik az egyházzal tartottak, de olyanok is akadtak, akik megesküdtek az alkotmányra. Ép azért a válóper tárgyaló párizsi szentszék is 1809. következőleg nyilatkozott: Világos dolog, hogy a Felsegek házassága érvénytelen volt, mert oly időben keltek egybe, a midőn azt egyházzal felhatalmazott pap előtt köthették volna meg. Így tehát az első házasság érvényességét illetékes pap jelenlétének hiánya miatt kétségbe kell vonni.

De felhozható még más ok is. VI. Pius pápa nyilatkozatában ezen szavak is foglaltanak: si nihil aliud obstat (ha nem forog fenn más akadály). Ez nem valósult meg. Hiányzott ugyanis a házasság érvényes megkötéséhez szükséges beleegyezés. Midőn Napoleon és Jozefa 1796. márc. 9. egybekeltek, a házasság Franciaországban akkortájt már négy éve meg volt fosztva keresztény jellegétől. A válás törvényileg volt megengedve. Csakhogy a fölbonthatóság a házasság lényegéhez tartozik, aki fölbontható házasságot köt, érvénytelenül kel egybe. Minthogy Napoleon csak polgárilag kelt egybe és nem nyilatkozott ellentétes szándékot sem előtte sem utána, fel kell tételezni, hogy ő a törvény szellemében kelt egybe, vagyis hogy fölbontható házassági szerződést kötött. Napoleon nem Krisztus szellemében, hanem a polgári törvény értelmében akart egybekelni fölbontható módon. És így az ő házassága csak látszólagos, tehát érvénytelen vala. Tehát két okból érvénytelen Napoleonnak polgári kötése mint házasság: először, mert mellözte felhatalmazott lelkésznek a jelenlétét, dacára, hogy könnyen kaphatott volna ily papot; másodsor, mert az ő szándéka volt, fölbontható házasságot kötni.

(Folyt. köv.)

Telefon.

R. B. Csejthe. Köszönjük az információt, alkalomadtán felhasználjuk.

Ujdonság! Feltűnést keltő! Törvényesen védve! Bejegyzett minta.

1. sz. Ragyogó karácsonyfa angyalcsengő

teljesen fémből, 6 aranyozott angyallal, 30 cm. magas. Összetörhetetlen karácsonyfacsúcs. Kifogástalan működésért jótállás. Legszebb és legújabb karácsonyfadisz, mely egy keresztény családban sem hiányozhatik.

A 8 gyertya mellette a szerkezet lendítőkerekét mozgásba hozza és ezáltal a roderósított javított acélpálcák a 3 harangra ütnek és kellemes ösztöseséget hallatnak, mely ifjat és öröget áhítatos karácsonyi hangulatba ringat. Ára dobozzal és használati utasítással bérmentve az összeg előleges beküldése mellett darabonként 1 kor. 50 fill. 3 drb. K 4.-, 4 drb. 5.20, 6 drb. 7.50, 9 drb. 10.80, 12 drb. 13.50, 24 drb. 26.50. Utánvételtől 20 fillérrel több.

2. sz. Ugyanaz a karácsonyfa angyalcsengő, legegységesebb, legfinomabb nikkelozott kivitelben, csavart haranglábakkal és 3 gyönyörűen fénylő ezüst lametta virággal, melyek a gyertya meggyújtása után csodaszép fényugrákat lövelnek szíjjel, dobozzal, használati utasítással, bérmentve az összeg előleges beküldése mellett darabonként 2 kor. — 3 drb. K 5.50, 4 drb. 7.25, 6 drb. 10.50, 9 drb. 15.50, 12 drb. 20.25, 24 drb. 39.50. — Utánvételtől 20 fillérrel több.

Aki fenti csengőkből egyenél több darabot rendel, 10 darab válópatott művészi látképes levelezőlapot kap, köztük karácsonyi és újévi kártyát, melynek darabját mindentűt 10-12 fillérrel árusítják. — Becserelés megengedve, vagy a pénz vissza, tehát kockázat kizárva! — Rendelések idejékorán intézendők:

Cs. és kir. udv. szál. KONRAD JÁNOS, Brűx 2111. sz. (Csehorsz.)

Kérje nagy képes legújabb fűárjegyzékemet 3000 ábrával, melyet azonnal ingyen és bérmentve küldök. — Magyar levelezés.

276/2. sz. Ö. 1908.

Értesítés.

Néhai Nemesek Ferenc hagyatéki ügyében a kir. járásbíró mint hagyatéki bíróság értesíti a venni szándékozókat, hogy az 1908. évi október hó 20-ára kitűzött árverés a végrendeleti végrehajtó akadályoztatása miatt **1908. évi október hó 23-án** délelőtt 9 órakor fog megtartatni.

Nyitrán, 1908. évi október hó 14-én.

A kir. járásbíró.

Ujfalussy.
kir. járásbíró.

143. 1-1.

600 hektoliter fajszőlőből

mézesfehér, olasz rizling, zöld szilváni, bakator, rakszőlő stb. fajokból — szűrt 18—20 fokos

must eladó.

Főhercegi Uradalom, Kistapolcsány.

142 1-2 Szüretelés folyamatban van.

Ugyanott tiz hektoliter két éves törköly-palinka és nagymennyiségű alma kapható.

Szőlőoltvány, amerikai és hazai vessző- eladási hirdetmény.

A nagyméltóságú Földművelésügyi Minisztérium 60900/1896. számú szokványrendelete szerint válogatott első osztályú sima és gyökeres

Ripária-Portalis, Rupestris-Monticola és Vitis-Solonis

amerikai vadvessző, valamint ugyanily alanyokra nemesített, fenti rendeletnek mindenben megfelelő a legkiválóbb bor és csemege faj

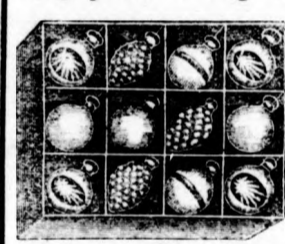
gyökeres fás és zöldoltványok úgyszintén **hazai sima és gyökeres vesszők** kerülnek nálunk ezen évben nagymennyiségben eladásra.

Badacsonyvidéki Szőlőtelep kezelősége
Tapolca (a Balaton mellett).

Kiadó lakás!

Piarista-utca 21. sz. alatt 3 szoba mellékhelyiségekkel együtt f. évi november 1-től bérbe adandó. — Évi bér — összeg 420 korona. — Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 147. 1-1

Legujabb üveg karácsonyfadísz!!!

12 drb. válogatott, színes és ezüst üveg golyó és gyümölcs gondosan dobozba csomagolva a tárgyak nagysága és kivitele szerint K -40, -50, -60, -70, -80, 1.-, 1.30, 2.-, 6 drb. dobozban nagyobb kivitelben K -60, -80, -90. Összeállítások 24 drbból K -80, 1.-, 1.20, 36 darabból K 1.35, 1.60, 2.-, 48 darabból K 2.10, 2.50, 2.60, 60 darabból K 2.20, 2.80, 3.20. — 3 drb. üvegléggömb K -50. Karácsonyfa-angyalka K -40, -50, -60. Lametta (angyalhaj) arany vagy ezüst, borítékonként K -06. Diódrót (csemegetartó) 100 drb. K -20. Karácsonyfa gyertyácskák 24 drb. dobozban K -50, -60, nagyobbak 15 drb. dobozban K -58, -75. Gyertyatartók tucatonként K -50.

Széküldi a pénz előleges beküldése mellett, 2 koronán felül megrendeléseket utánvétellel a cs. és kir. **Konrad János** udv. szállító **Kivitel háza, Brúx 2112. sz. (Csehország).** Nagy képes főárjegyzék kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve. Magyar levelezés. 144. 1-6.

Legmegbízhatóbb cég!

Kitüntette az Országos Ipar-egyesület nagy ezüst érmével.

SULGAN ANDRÁS

42. 36-52. OIPÉSZ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-U. 7.

Ajánlja a nagyérdemű közönség szives figyelmébe modern berendezésű

nagy cipőraktárát

Továbbá ajánlja felsőrész készítményeit és bőrkereskedését a t. cipésmester urak figyelmébe. Raktáron tart legjobb bel- és külföldi bőröket: angol bagaria, chevreaux, box és borjubört stb., valamint az összes cipész kellékeket. Mérték utáni felsőrész kidolgozására különös gond fordítatik.

Vidéki megrendeléseket gyors és pontos kiszolgálás mellett eszközöl nagyban és kicsinyben. Érzékeny és hibás nővési lábakra nagy figyelem fordítatik.

Legmegbízhatóbb cég!

Gyors és pontos kiszolgálás, olcsó árak!

Gyors és pontos kiszolgálás, olcsó árak!

Szolid és pontos kiszolgálás!

Gombárik István

úri és női fodrász
Nyitrán, Tóth Vilmos utca II. sz.

Ajánlja a mai kor igényeinek teljesen megfelelő higiénikusan berendezett

díszes úri és női fodrász-termét.

Végez és raktáron tart mindennemű szakmába vágó úri és női hajmunkát, úgymint hajbetétet, frizeteket, loknikat, frufukát, egész és félparókákat, hajfonatokat minden színben, női fésülést, haj- és szakálfestést, úgyszintén tyukszemvágást jutányos áron. 92. 20-52.

Vesz vágott és kifésült haját.

Előfizetéseket üzleten kívül is elfogad.

Minden előfizető a kiszolgáláshoz szükséges keféket, fésűket, hajport, bajuszkötőt, szivacsot s a többi tartalmazó fiókot kap.

Kifésült hajból fonatokat, loknikat s egyéb hajmunkákat a lehető legolcsóbban készít.

Vidéki megrendelések pontosan a beküldött hajminta szerint lelkiismeretesen, utánvét mellett eszközöltetnek.

Szolid és pontos kiszolgálás!

WEIGL ANTAL PAPI ÉS POLGÁRI SZABÓ NYITRÁN.

146.

Ajánlja jól berendezett legfinomabb bel- és külföldi szövetekből álló raktárát, — valamint **férfiszabó-műhelyét,**

melyben úgy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, úgymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, címádkákat, mucetumokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

ALAPITTATOTT 1837-BEN.

M. KIR. LŐPOR ELADÁS.

SZULOVSKY BÉLA PUSKAMŰVES

Telefon 474. POZSONY, I., VÁSÁRTÉR I. SZ. Telefon 474.

Öfensége Frigyes főherceg és Dülmeni herceg Oroy szállítója. Kir. trvszéki megeskettett állandó fegyver szakértő. Kitüntette: zsolnai kiállításon 1903-ban ezüst éremmel; veszprémi kiállításon 1904. évben ezüst éremmel; hőmezövásárhelyi kiállítás alkalmával 1904. arany érem; pécsi országos kiállításon 1907. nagy arany érem;

Ajánlja dús és gazdag raktárát otthon készült úgyszintén minden jól bevált külföldi fegyverekben. És pedig egy és dupla esővű Lancaster, ismétlő Browning és Winchester, sörétes fegyverekben. Egy és dupla esővű Büchsexpress, Driling és Bock. Ismétlő Mauser Mannlicher, Mannlicher Schönauer stb. golyós fegyverekben.

Lancaster kétcsővű pontosan szabályozott fegyverek 34.— kor. följobb. Browning önműködő ismétlő 12 öbnagyságú fegyver gyári áron 210.— korona. Mannlicher Schönauer 6½ mm., 8 mm. és 9 mm. öbnagyságban gyári áron K. 190.— ismétlő és forgó pisztolyok, szoba-fegyverek, nemkülömben az összes vadászati cikkek nagy választékban. — Minden minőségű és öbnagyságú bel és külföldi töltényhüvelyek és töltött töltények.

Töltények csupán szakképzett emberekkel naponta frissen töltetnek és igen olcsón szállítanak.

Új fegyvereket és javításokat személyes közreműködésem alatt minden kívánt kivitelben jutányos áron készítek.

A nem nálam készült fegyverek pontosan szabályoztattnak és belövetnek, a mely jóságukért ép úgy kezeskedem, mint az általam készült fegyverekért.

Lövöldémet minden t. vevőmnek díjmentesen bocsájtom rendelkezésére. 139. 3-5.

Minden fegyverhez eredeti lövekek mellékeltek.

Mielőtt
személy-, jármű- v. építési
KÖLCSÖN
íránt intézkednék,
kérjen díjtalanul prospektust
MELLER L. EGYED
BUDAPEST
IX., Lóczy-utca 7.
Telefon-Internumb.
46-31.

Verebély Géza

legnagyobb és fővárosiasan modern berendezésű uri- s női divat áruháza
Nyitrán, Tóth Vilmos-utca 4. sz.
(a Szarvas-szálloda mellett)

Legdivatosabb női őszi kosztüm és blúz kelme különlegességek. Legújabb bársony és selyem cikkek. Szörme gallérok és karmanytúk feltűnő és olcsó árakban.

Őszi férfikalap ujdonságok, nyakkendők a legfinomabb kivitelekben. Vadász sapkák, harisnyák, mellények, kabátok, keztük.

Elsőrangú cérnávaszon gyártmányok, színes és fehér asztalneműek, Schroll-sifon, kitűnő pamutvásznak, női és férfi fehéreneműek.

Menyasszonyi kelengyék 200 kor.-tól kezdve.

A cég 4 éves rövid fennállása óta 36 kelengyét szállított.

A cég egyedüli reklámja: a határozottan szabott, jutányos árakban, megbízható, jó minőségű árúk nyújtása.

A cikkek árai és minősége bármely versenycégével hasonlíthatók össze. Azonnali fizetésnél 5% pénztári engedmény.

150 magyar holdas birtok Jánosfalva községben szabad kézből azonnal eladó esetleg haszonbérbe adó

Velcsey Géza

140. 2-3. Jánosfalva, u. p. Tökésfalva. (Nyitramegye).

Szabó Imre temetkezési vállalata Nyitrán.

Üzleti helyiség: Hid-utca 1. sz. — Lakás: Hid-utca 2. sz. (saját ház).

Telefon szám 57.

138. 5-10.

Diszes üveges gyászkocsi.

Mindenkor nagy választék **sirkoszorokban, szalagokban** igen jutányos áron.

SINGER Co. VARRÓGÉP RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

NYITRA, VÁRMEGYEHÁZ-UTCA 15. SZÁM.

94. 22-52.

Ezen jelzésen ismer-

hetők fel azon üzle-

tek, a melyekben a

SINGER-varró-

gépek árusítatnak.

Ezen jelzésen ismer-

hetők fel azon üzle-

tek, a melyekben a

SINGER-varró-

gépek árusítatnak.

Óvjuk ezennel vevőinket leghatározottabban oly gépektől, melyek más kereskedők által „Eredeti Singer” név alatt ajánltatnak. Miután mi gépünket sohasem adjuk kereskedőknek, a más oldalról ajánlott „Eredeti Singer” gépek csak régi, használt, harmadik kézből beszerzett varrógépek lehetnek, melyekért nem garantálunk és az esetleges pótrészeket nem szállítunk.

Alapítottott
1897-ben.

Alapítottott
1897-ben.

165. 48-52.

Kenczler Lipót szücsmester Nyitra Erzsébet-út 13.

Óvakodjunk a molyoktól!

Óvakodjunk a molyoktól!

Csak egy minden tekintetben megbízható intézet van, a hol **szörme árúinkat**, a nyári idény alatt, **moly kár ellen megóvhatjuk**, és ez **Kenczler Lipót** szücsmester vezetése alatt áll.

FELTŰNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

2. 52.

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.